

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
LECTIO XXXII

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

Το πιο κάτω υλικό συμπληρώνει αυτό που ήδη περιέχεται στην ιστοσελίδα του ΥΠΠ,
στη διεύθυνση:

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/Themata/latinika/ypost_yliko_c_lyk.html

ΜΑΘΗΜΑ XXXII (Lectio altera et tricesima) ΕΝΑΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Για τον Κικέρωνα (ζωή και έργο του), βλέπε:

- Εισαγωγή βιβλίου Β' τάξης: Η εξέλιξη της ρωμαϊκής λογοτεχνίας – Κλασική εποχή: βλ. α. Οι χρόνοι του Κικέρωνα, σελ.16
- Εισαγωγή μαθήματος XXXII, βιβλίο Γ' τάξης, σελ.73
- https://el.wikipedia.org/wiki/Μάρκος_Τύλλιος_Κικέρων

Λεξιλόγιο

plenus -a -um (+ γνκ.): μεστός τινος / liber, libri, αρ.2: βιβλίο / sapiens -ntis, αρ.3: σοφός / vox, vocis, θ.3: φωνή, λόγος / exemplum -i, ουδ.2: παράδειγμα / vetustas -ātis, θ.3: αρχαιότητα / iaceo, iacūi, iacitum, iacēre, β': κείμαι, βρίσκομαι (πβ. iacio) / tenebrae -ārum (pl. t.), θ.1: σκοτάδι, αφάνεια / omnis -is -e: όλος, ο καθένας / nisi (υποθ. σύνδ.): αν δεν / litterae -ārum, θ.1: γράμματα, λογοτεχνία / lumen -īnis, ουδ.3: φως / accedo, -cessi, -cessum, -cedēre (ad + cedo), γ': πλησιάζω, προστίθεμαι, συνοδεύω / quam (επίρρ.): πόσο! / multus -a -um: πολύς / imago -īnis, θ.3: εικόνα / fortis -is -e: δυνατός / vir, viri, αρ.2: άνδρας / solum (επίρρ.): μόνο / intueor, -tuitus sum, -tueīri, αποθ. β': ατενίζω, κοιτάζω / verum (σύνδ. αντιθ.): αλλά / etiam (επίρρ.): επιπλέον, ακόμη, ακόμη και / imitor, αποθ. α': μιμούμαι / scriptor -ōris, αρ.3: συγγραφέας / relinquo, reliqui, relictum, relinquere, γ': αφήνω, κληροδοτώ / cupidus -a -um (+ γνκ.): αυτός που επιθυμεί (cupio) / bene (επίρρ.): καλά / gero, gessi, gestum, gerere, γ': κάνω, διεξάγω / administro, α': διαχειρίζομαι / respublica, reipublicae, θ.: πολιτεία, δημοκρατία / semper (επίρρ.): πάντοτε / propono, -posui, -positum, -ponere (+ αιτ. + δτκ.), γ': βάζω μπροστά μου ως παράδειγμα / colo, colui, cultum, colere, γ': καλλιεργώ, λατρεύω / cogito, α': σκέφτομαι, αναλογίζομαι / homo -īnis, αρ.3: άνθρωπος / excellens -ntis (excello): έξοχος, διακεκριμένος / mens -ntis, θ.3: νους / animus -i, αρ.2: ψυχή / conformo (cum + formo), α': διαμορφώνω, διαπλάθω / laus, laudis, θ.3: έπαινος / sic (επίρρ.): έτσι, με τον τρόπο αυτό / enim (σύνδ.): γάρ / honestas -ātis, θ.3: τιμή, δόξα / expeto, -petivi, -petitum, -petere, γ': επιδιώκω / cruciatus -us, αρ.4: βάσανο (ex-crucio, α') / corpus -ōris, ουδ.3: σώμα / periculum -i, ουδ.2: κίνδυνος / mors, mortis, θ.3: θάνατος / parvus -a -um: μικρός / duco, duxi, ductum, ducere, γ': θεωρώ / aliquid parvi duco: θεωρώ ότι κάτι έχει μικρή αξία / salus -ūtis, θ.3: υγεία, σωτηρία, ευημερία / pro (πρόθ.) + αφ.: για χάρη / vester, vestra, vestrum (αντ. κτητ.): δικός σας / tot (ακλ. δεικτ. αντ.): τόσοι πολλοί / tantus -a -um: τόσοσ / dimicatio -ōnis, θ.3: αγώνας / obicio, -iēci, -iectum, -icere (ob + iacio), γ': ρίχνω / me obicio: ρίχνομαι / possum, potui, posse: δύναμαι, μπορώ

Ενδεικτικές δραστηριότητες
(για την τάξη ή / και το σπίτι)

- 1) Να γράψετε τη μετάφραση του κεφαλαίου XXXII.
- 2) Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς α) τα γερούνδια και β) τις γενικές του κειμένου.
- 3) Να κάνετε χρονική αντικατάσταση των τύπων: *accederet, reliquerunt, sunt, proponebam, potui, obicere, iacērent, conformabam*
- 4) Να κλίνετε τα πιο κάτω ονοματικά σύνολα: *liber plenus, mens mea, dimicatio facilis, scriptor notus, imago clara, lumen multum, cruciatus magnus*
- 5) Να μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό:

*Pleni sunt libri exemplorum, plenae sapientium voces.
Imagines fortissimorum virorum scriptores Graeci nobis reliquerunt.
Quas, semper vobis proponite.
Ego cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam eram.
Periculum vir fortis propulsat.*

- 6) Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του γερούνδιου και να τον χαρακτηρίσετε συντακτικώς. Να μεταφράσετε τις προτάσεις στα Ελληνικά:

*Facilis est ars _____ (scribo).
Rex milites misit ad _____ (pugno).
Sapiens consilium dat de bene _____ (vivo).
_____ (Doceo) ipsi melius discimus.
Bonus magister idoneus est _____ (doceo).*

- 7) Να μεταφέρετε τις προτάσεις στα Λατινικά:

*Είμαστε έμπειροι στην κατασκευή (facio) όπλων.
Το παράδειγμα τρυφερών μητέρων είναι κατάλληλο για μίμηση.*

- 8) Να σκεφτείτε και να γράψετε, για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου, αν υπάρχουν λέξεις:
 - ομόρριζες με αυτήν στα Αρχαία Ελληνικά και/ή
 - παράγωγες από αυτήν σε νεότερες – νεολατινικές γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά, Ισπανικά κτλ)
- 9) Ο **Marcus Tullius Cicero** (106 π.Χ. - 43 π.Χ.) υπήρξε μία από τις σπουδαιότερες φυσιογνωμίες των γραμμάτων και της πολιτικής της Ρώμης. Να γράψετε λίγα λόγια για τη ζωή και το έργο του.
- 10) α. Ποιες ρωμαϊκές αξίες αναφέρει ο Κικέρωνας στο κεφάλαιο αυτό;
β. Να αναφέρετε άλλες ρωμαϊκές αξίες που συναντήσαμε στα μαθήματά μας.
- 11) Ποια η αξία της λογοτεχνίας, όπως την προβάλλει ο Κικέρωνας στον λόγο του αυτό;